

بررسی عوامل مؤثر در کاهش هزینه‌های جیره غذایی در نیروی انتظامی؛ ص ۲۹-۴۷

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۰۷/۱۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۸/۱۵

چکیده

از جمله عوامل مؤثر در حفظ توان نیروهای پلیس برای اجرای وظایف مربوطه، سلامت کارکنان است که با تغذیه صحیح و بر اساس اصول علمی امکان پذیر است. علی‌رغم نقش اساسی تغذیه در سلامت و موفقیت کارکنان، هزینه‌های جیره غذایی باید کاهش یابد تا از هزینه‌های کل سازمان کم شود. روش‌های جاری در برآورد، تهیه، نگهداری، توزیع و آماده‌سازی جیره غذایی کارآمد نبوده و موجب انجام فعالیت‌های دوچندان و در نتیجه صرف هزینه‌های اضافی در آماده‌پشتیبانی‌ها شده است.

در ابتدا عوامل مؤثر در کاهش هزینه‌های جیره غذایی در محورهای برآورد، تأمین، نگهداری، طبخ و توزیع شناسایی و سپس شاخص‌ها ارائه شده است و نحوه تأثیر هر یک از عوامل در کاهش هزینه‌های جیره غذایی مورد بررسی قرار می‌گیرد. برای این کار، مبنای نظری پژوهش در ارتباط با متغیرهای تحقیق با پیشینه ارائه شده است.

پژوهش حاضر بر اساس هدف کاربردی و از نوع توسعه‌ای است. در روش شناسایی تحقیق از مطالعات کتابخانه‌ای، مستندات و مدارک و روش‌های جاری مرتبط بهره برداری شد. برای ادبیات موضوعی تحقیق و گردآوری داده‌های مورد نیاز، پرسش‌نامه‌ای با استفاده از مقیاس اندازه‌گیری لیکرت، با ۳۰ سؤال بر مبنای فرضیات و مؤلفه‌های اصلی و فرعی تدوین و اجرا گردید.

برای تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها از روش آمار توصیفی و تحلیلی (پیمایشی) میدانی استفاده شده است. با استفاده از آزمون t دو نمونه‌ای میانگین وضعیت مطلوب با میانگین وضعیت موجود مقایسه شده است. برای تعیین اولویت متغیرها از آزمون چوپوروف بهره‌گیری شده است.

در تحلیل داده‌ها، تمام فرضیه‌ها بیانگر آن است که بین وضعیت مطلوب و وضعیت موجود هزینه‌های مصروف جیره غذایی برای برآورد، تأمین (خرید)، نگهداری، طبخ و توزیع، تفاوت معنا دار وجود دارد. فرضیه‌ها در سطح اطمینان ۹۵ درصد و خطای ۵ درصد مورد آزمون قرار گرفتند. اولویت بندی هزینه‌های مؤثر در جیره غذایی در وضعیت مطلوب به ترتیب عبارتند از: خرید، برآورد، طبخ، توزیع و نگهداری.

واژه‌های کلیدی: جیره غذایی، برآورد، تأمین (خرید)، نگهداری، طبخ، توزیع.

مقدمه

از مهم‌ترین عوامل حفظ بقا برای هر موجود زنده و از جمله انسان، عامل تغذیه و کیفیت آن است. خداوند مخازن طبیعت را سرشار از مواد مختلف مورد نیاز انسان قرار داده و شاید به دلیل

تنوع در مأكولات و تمتع هرچه بیشتر بندگانش تمامی آن را در یک ماده مأكول جمع نکرده، بلکه آن‌ها را در انواع گوناگون غذاها و میوه‌ها و غیر آن پراکنده و توزیع فرموده و به انسان اجازه داده تا برای تأمین نیازمندی‌های خویش از مواد متنوع غذایی بهره‌برداری نماید و حتی برای ادامه حیات بشر، فرمان «کلوا واشربوا و لاتسرفوا..» نیز صادر فرموده و کسانی را که نعمت‌ها و رزق‌های پاک خداوند را بر خود و دیگران تحریم می‌کنند، به عقاب و باز خواست بیم داده است. بهره‌جویی ناقص و محدود از مواد غذایی چه بسا جسم را ضعیف و دچار اختلال و کمبود سازد و آن هم پیامدی جز کاهش مقاومت بدن در برابر هجوم امراض و عوارض گوناگون نخواهد داشت و حتی در بسیاری از موارد، اعصاب و روان آدمی نیز از تأثیر زیان‌بخش آن بی‌نصیب نمی‌ماند. در کلمات حضرات معصومین علیهم‌السلام بر روی اکثر مواد خوراکی و غذایی سفارش و خواص لازم هر کدام و آثار مثبت هر یک از آن‌ها بر جسم و روان بیان و حتی استفاده از گوشت انواع حیوانات و پرندگانی که خوردن آن حلال است، توصیه و تشویق شده است و همین‌طور روایات بسیاری در زمینه انواع میوه‌ها و فواید آن‌ها و اقسام مختلف حبوبات و خواص آن و نیز اصناف دیگری از مواد خوراکی که هر یک دربردارنده جزئی از ویتامین‌ها و سایر مایحتاج بدن است وجود دارد". (کاشمیری، ۱۳۷۷، ص ۱۸۰)

بیان مسئله

مهم‌ترین وظیفه ناجا برقراری نظم و امنیت و تأمین آسایش عمومی و پاسداری از ارزش‌های انقلاب اسلامی می‌باشد. از جمله عوامل مؤثر در حفظ توان نیروهای پلیس جهت اجرای وظایف مربوطه، سلامت کارکنان است که با تغذیه صحیح و بر اساس اصول علمی امکان‌پذیر است. علی‌رغم نقش اساسی تغذیه در سلامت و موفقیت کارکنان، در حال حاضر سیستم تغذیه جایگاه سازمانی شایسته خود را نداشته و مجموعه و عناصر آن در کارایی لازم را ندارد، در این زمینه لازم است با همکاری همه جانبه مسئولین به موضوع تغذیه به عنوان یک موضوع خاص و دارای اولویت درجه اول نگاه کنند تا در سطح کلان مورد سازماندهی، برنامه‌ریزی و مدیریت قرار گیرد (صوفی آبادی، ۱۹۹، ۱۳۸۲).

تجارب محقق نشان می‌دهد که روش‌های جاری در برآورد، خرید، نگهداری، توزیع و آماده‌سازی جیره غذایی کارآمد نبوده و موجب انجام فعالیت‌های مضاعف و در نتیجه صرف هزینه‌های اضافی در رده‌های آمادوپشتیبانی شده است و حجم زیاد فعالیت‌های صورت گرفته در فرآیند تهیه، توزیع و آماده‌سازی عملاً وقت و هزینه زیاد را به سیستم تحمیل می‌کند. علی‌رغم این موارد همواره گلایه‌هایی از کیفیت جیره غذایی وجود داشته است. با وجود این، با توجه به موارد فوق و به گفته دیگر بررسی عوامل مؤثر در کاهش هزینه‌های جیره غذایی در ناجا می‌تواند بر میزان مطلوبیت آن بیفزاید.

ادبیات تحقیق

مدیریت زنجیره تأمین، عبارت است از فرآیند برنامه‌ریزی، اجرا و کنترل کارآمد جریان مواد اولیه موجودی‌های در جریان ساخت، محصولات نهایی و همچنین جریان اطلاعات مرتبط با آن از نقطه اولیه تا نقطه مصرف که با هدف تأمین نیازهای مشتریان انجام می‌شود. (نصرت‌پناه، ۶۹، ۱۳۸۴)

زنجیره تأمین شبکه‌ای از سازمان‌ها است که با ارتباط بالا دستی به پایین دستی، در فرآیندها و فعالیت‌ها درگیر هستند و به صورت محصولات و خدمات ارائه شده به مشتری نهایی تولید ارزش می‌کنند. به‌طور وسیع یک زنجیره تأمین شامل دو یا چند سازمان است که از نظر قانونی از هم جدا بوده و توسط جریان‌های مواد، اطلاعات و مالی به هم مرتبط هستند.

مدیریت زنجیره تأمین، شبکه‌ای از سازمان‌هایی است که در ارتباط با هم جهت تحویل کالاها و خدمات به مشتریان نهایی تلاش می‌کنند ارتباط بین آن‌ها از طریق جریان مواد اولیه و محصولات است.

بری، تأویل وودسلی (۲۰۰۷) نیز تعریفی را به صورت زیر ارائه کرده‌اند:

«مدیریت زنجیره تأمین در راستای ایجاد اعتماد بین مراحل مختلف زنجیره، تبادل اطلاعات در مورد نیازهای بازار و توسعه محصولات جدید تلاش می‌کند به نحوی که در راستای تأمین نیازهای مشتریان، مراحل مختلف زنجیره رابطه بلندمدتی با هم داشته باشند».

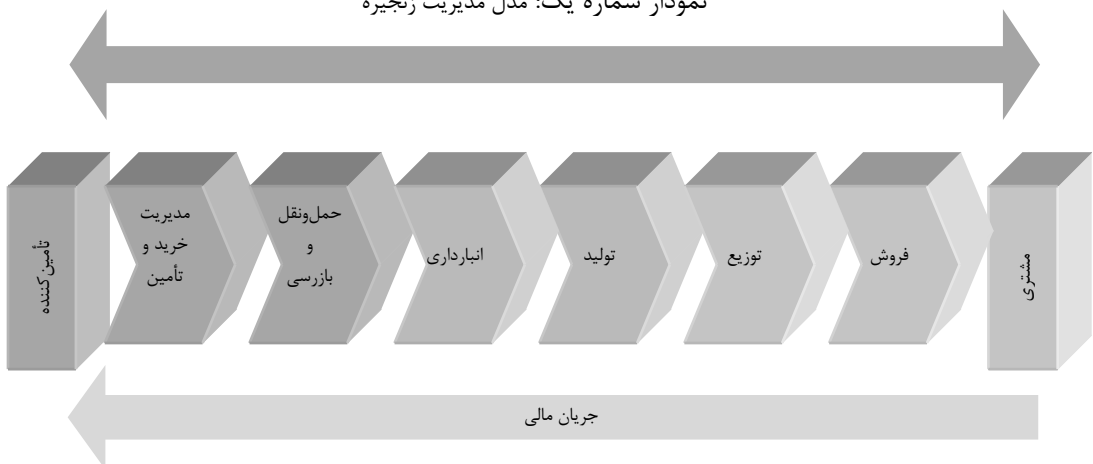
زنجیره تأمین را می‌توان به صورت «توالی از تأمین‌کنندگانی که برای تولید و هدایت کالا و خدمات به مشتریان یکپارچه شده‌اند، این ترکیب به صورت ضروری شامل فرآیند فروش‌ها - تجاری، تولید، مدیریت موجودی تأمین مواد خام، توزیع، تدارکات، پیش‌بینی و خدمات به

مشتریان و چندین حوزه دیگر است» [Geneva, October ۱۸th, ۲۰۰۴, Olivier Abo]

امروزه مدیران به خاطر سه عامل محیطی که پیوسته در حال تغییر هستند، به مدیریت زنجیره تأمین علاقه نشان می‌دهند. اولین مورد فن‌آوری است. فن‌آوری روابط بین اعضای زنجیره تأمین را آسان کرده و گسترش می‌دهد. دوم ایجاد پارادایم مدیریتی جدیدی است که به‌طور گسترده روابط بین اعضای زنجیره تأمین را توسعه داده است چنانکه روابط تا حدی سهل شده است که مدیران امور مربوط به خود را با یکدیگر هماهنگ می‌کنند. سومین مورد، توسعه و آموزش نیروهای کاری است، که این اجازه را به کارمندان می‌دهد که هر شخصی در هر کجای زنجیره، مسئولیت و اختیار لازم برای سرعت در تصمیم‌گیری و هماهنگی با کل زنجیره تأمین را

داشته باشد. [Fredendall & Hill, ۲۰۰۱, P. xi].

نمودار شماره یک: مدل مدیریت زنجیره

زنجیره تأمین جیره غذایی

– برآورد هزینه^۱

– **بودجه^۲**: بودجه، برنامه عملیات مالی دولت یا سازمان مالی دولتی شامل پیش‌بینی اعتبارات برای مدت معین، درآمدها و منابع مالی لازم برای تأمین مالی اعتبارات مذکور است. ماده یک ((قانون محاسبات عمومی کشور)) بودجه کل کشور را به شرح زیر تعریف نموده است: بودجه کل کشور برنامه مالی دولت است که برای یک سال مالی تهیه و حاوی پیش‌بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار و برآورد هزینه‌ها برای انجام عملیاتی که منجر به نیل به سیاست‌ها و هدف‌های قانونی می‌شود.

آشنایی با روش‌های بودجه بندی

بودجه دارای دو طرف است یکی درآمد و دیگری هزینه. هر یک از این دو طرف را باید با دقت بسیار و صحت هر چه بیشتر سنجید و پیش‌بینی کرد، زیرا برآورد ارقامی که پایه و اساس منطقی نداشته باشد، نه تنها مفید فایده نیست، بلکه بسیار زیان‌بار نیز می‌تواند باشد.

روش‌های برآورد هزینه‌ها

از آن‌جا که دستگاه‌های دولتی به ویژه سازمان‌هایی که وظیفه آن‌ها ارائه خدمات می‌باشد، آزادی عمل کمتری در تعیین و میزان اعتبارات سازمان متبوع خود را دارند، لذا کارشناسان بودجه‌بندی، توان خود را بیشتر در چگونگی به‌کارگیری منابع تخصیص داده شده به کار می‌گیرند، تا برای سازمان ایجاد سرمایه نماید و در عین حال توان پاسخگویی به مراجع ذی‌ربط را داشته باشند، هدف اصلی کارشناسان می‌باشند. بنابراین با توجه به اهمیت فوق‌العاده هزینه‌ها، طی عمر بودجه‌نویسی توجه شایانی به روش‌های برآورد هزینه‌ها صورت گرفته و سعی شده است تا با کامل‌تر شدن این روش‌ها از مخارج اضافی و نابجا جلوگیری شود.

(۱) بودجه متداول؛

1. Cost Forecasting.
2. Budget.

۲) بودجه برنامه ای؛

۳) بودجه عملیاتی.

مدیریت زنجیره تأمین

مدیریت زنجیره تأمین، یکی از شاخه‌های نوظهور مدیریت بوده که روز به روز در حال تکامل و پیشرفت است و به دنبال راه‌هایی برای کاهش هر چه بیشتر سیکل تولید محصول و ارائه خدمات تا رسیدن به دست مشتری ضمن بالا بردن کیفیت محصول و خدمات مورد نظر است و در این راه از جدیدترین پیشرفت‌های علم مدیریت و فن‌آوری بهره می‌برد و در دنیای امروز، هیچ کشوری از به‌کارگیری آن بی‌نیاز نیست.

تأمین: واژه تأمین در فرهنگ دهخدا حفظ کردن، امن نمودن و اعتماد کردن معنا شده است. کلمه تهیه که مترادف با تأمین به‌کار می‌رود نیز معادل نظم و ترتیب و آمادگی و تدارک نیکو ساختن و آماده کردن معنی شده است.

زنجیره تأمین: زنجیره تأمین، شامل فرآیندهای گردش محصولات، گردش اطلاعات و جریان مالی بین واحدهای مختلف با هدف تأمین نیازهای نهایی مشتریان می‌باشد.

مدیریت زنجیره تأمین: مدیریت زنجیره تأمین، عبارت است از فرآیند برنامه‌ریزی، اجرا و کنترل کارآمد جریان اولیه موجودی‌های در جریان ساخت، محصولات نهایی و همچنین جریان اطلاعات مرتبط با آن از نقطه اولیه تا نقطه مصرف که با هدف تأمین نیازهای مشتریان انجام می‌شود.

فرآیند خرید

نمودار شماره دو: فرآیند خرید

ارزیابی	پیگیری	سفارش‌دهی	انعقاد قرارداد	انتخاب تأمین‌کننده	تعریف مشخصات
ارزیابی تأمین‌کننده تعیین درجه تأمین‌کننده فهرست تأمین‌کنندگان ممتاز طرح رتبه‌بندی تأمین‌کنندگان	تعیین برنامه پیگیری پیگیری رفع مشکلات گزارش استثناالات فهرست موعده تحویل‌ها صورت حساب‌ها	تهیه برنامه‌های سفارش‌دهی تنظیم برنامه‌های سفارش‌دهی سفارش	تنظیم قرارداد متخصص انعقاد قرارداد متخصص مذاکره قرارداد	اطمینان از انتخاب تأمین‌کننده مناسب از بیش تعیین کردن صلاحیت تأمین‌کنندگان طرح پیشنهادی انتخاب تأمین‌کننده	تعیین مشخصات مشخصات کارکردی تقریبات فنی آوردن دانش تأمین‌کننده در مهندسی مشخصات کارکردی کنترل معمولی / خاص

نقش خرید و
تأمین

عناصر

مدارک

توزیع

فرجی در کتاب اصول، مبانی و کارکردهای آمادی، واژه توزیع را چنین تعریف می‌کند: توزیع در مفهوم لغوی آن به معنی تقسیم کردن، پخش کردن و پراکنده کردن می‌باشد و در مفهوم عام عبارت است از رساندن کالا (بدون تغییر شکل) از محل عرضه به نقطه مصرف (نهایی یا واسطه‌ای) که مستلزم طی مراحل سفارش حمل‌ونقل و انبارداری می‌باشد. بنابراین، توزیع عبارت است از جابجایی کارآمد و اثر بخش کالا، اجزاء، قطعات و محصولات نهایی از تولیدکننده به مصرف‌کننده.

روش‌های توزیع

رساندن یا توزیع اقلام مورد نیاز به یگان‌ها و رده‌های مربوط، با روش‌های متناسب موجود صورت می‌گیرد فرماندهی هر رده با توجه به وضعیت خاص خود، تجهیزات و امکانات نگهداری و حمل‌ونقل یگان و ویژگی‌ها و ماهیت فیزیکی اقلام به روش خاصی را به عنوان روش جاری عادی یا عملیاتی خود تعیین و اعمال می‌کند.

انواع روش‌های توزیع را می‌توان به صورت زیر برشمرد:

۱- توزیع در نقطه آمادی؛

۲- توزیع یگانی؛

۳- روش ترکیبی؛

۴- توزیع کششی و رانشی؛

۵- توزیع فشاری.

تهیه و طبخ جیره غذایی

۱- تغذیه: از نظر علمی، عبارت است از مجموعه فعل و انفعالاتی که موجب می‌شود عضو زنده مواد مغذی را دریافت نموده و آن را به مصرف رشد و نمو، نوسازی و نگهداری عضو و تولید حرارت و انرژی مورد نیاز برساند اصطلاحاً تغذیه در سازمان‌ها شامل مجموعه تدابیر و

فعالیت‌هایی است که برای پشتیبانی و تأمین غذای کارکنان یا جمعیتی انجام می‌پذیرد. (رجبی، ۱۳۸۴، ۳)

۲- وعده‌های غذایی: غذاهای مکمل متفاوتی که همراه با یکدیگر مصرف می‌شوند، یک وعده غذایی را تشکیل می‌دهند. معمولاً افراد، وعده‌های غذایی را همراه با اعضای خانواده و یا دوستانشان میل می‌کنند که این مسئله، خود نوعی موقعیت اجتماعی محسوب می‌شود. وعده‌های غذایی کوچکی (خوراک سبک) که بین وعده‌های اصلی غذا وجود دارد را اسنک^۱ می‌نامند. تعداد وعده‌های غذایی در هر روز، مقدار آن، مواد تشکیل‌دهنده و این که کی و چگونه تهیه می‌شوند در نقاط مختلف دنیا بسیار متفاوت است. این امر، به آب‌وهوای محل، اکولوژی، اقتصاد آن منطقه، فرهنگ، سنت‌ها و میزان صنعتی شدن آن محل بستگی دارد. به علاوه، غذاها در جشنواره‌های فرهنگی و مذهبی، نقش مهمی ایفا می‌کنند. در جوامع صنعتی، منشأ تولید بخش عظیمی از وعده‌های غذایی، جانوران می‌باشند. (همان، ۵۲)

۳- جیره: عبارت است از مقدار مواد غذایی که برای مدت ۲۴ ساعت در اختیار یک فرد نظامی قرار می‌گیرد. (خوانساری، ۱۳۸۳، ۸)

۴- مبنای نرم جیره غذایی نظامی نیروهای مسلح ایران (عادی، آموزشی و عملیاتی) صرفاً برای تأمین انرژی افراد از طریق انواع مواد غذایی معمول و مطابق فرهنگ عمومی جامعه (البته با اندکی تغییرات در نوع و میزان آن) و اغلب بر پایه روش‌های پخت آشپزخانه‌ای در شرایط عادی در نظر گرفته می‌شود و نرم انواع جیره غذایی در وعده‌های صبحانه، ناهار و شام بر اساس ارزش ریالی آن‌ها محاسبه شده و به صورت جدول استاندارد و برنامه غذایی در سه وضعیت عادی، آموزشی و عملیاتی برای سه فصل سرد، گرم و معتدل تنظیم و به نیروهای مسلح ابلاغ می‌گردد. (رجبی، ۱۳۸۴، ۱۰)

۵- جیره غذایی نظامی:^۲ برنامه غذایی طراحی شده برای وعده‌های غذایی روزانه جهت تأمین نیازمندی‌های تغذیه‌ای کارکنان نظامی مستقر در پادگان‌ها، مراکز، آموزشی، مأموریت‌ها و افراد درگیر در عملیات‌ها می‌باشد که به صورت غذای طبخ شده، نیمه آماده و آماده به منظور حفظ و

1. Snack.
2. Military Ration.

افزایش کارایی فیزیکی و روحیه پرسنل نظامی تحت شرایط مختلف ارائه می‌گیرد. (رجبی، ۱۳۸۴، ۱)

۶- جیره انفرادی: همانند جیره‌های گروهی جزو جیره‌های ویژه مصارف عمومی محسوب می‌شوند. این جیره‌ها هنگامی که تاکتیک و طرح نظامی و عملیاتی به گونه‌ای است که برای نیروهای عملیات‌کننده امکان تهیه جیره و تغذیه گروهی وجود نداشته باشد مورد استفاده قرار می‌گیرد از این رو به این نوع جیره‌ها جیره جنگی هم اطلاق می‌گردد. هر جیره انفرادی یک وعده غذای سرد یا گرم را فراهم می‌آورد و به همراه برخی از این نوع جیره، گرم‌کننده‌های بدون شعله انفرادی (FRH) نیز ارائه می‌گردد، ضمن اینکه برای گرم نمودن آن‌ها به اقتضای مکان و زمان می‌توان از سایر روش‌های متناسب و متداول بهره جست. (رجبی، ۱۳۸۴، ۴)

۷- مدار جیره: مدار جیره از سه وعده غذایی صبحانه، ناهار، شام تشکیل می‌شود مدار جیره ممکن است از هر وعده غذایی شروع شود. " (خوانساری، ۱۳۸۳، ۱۰)

۸- انواع جیره: با توجه به شرایط آب‌وهوایی و نوع عملیات، جیره را به سه دسته تقسیم‌بندی می‌کنند. (خوانساری، ۱۳۸۳، ۱۰)

- جیره عادی: عبارت است از مواد غذایی لازم که همانند افراد عادی در یگان‌های نظامی و انتظامی دریافت، طبخ و توزیع می‌گردد معمولاً یگان‌های آشپزخانه دار مواد مورد نیاز برای ۲۴ ساعت را از یگان‌های رده بالا دریافت، سپس طبخ و توزیع می‌نمایند. معمولاً جیره عادی بر اساس برنامه‌های غذایی هفتگی زیر نظر کمیته تغذیه یا زیر نظر پزشک و کارشناس مواد غذایی تهیه و برای یک فصل (معمولاً سه ماهه)، تنظیم می‌گردد امکان دارد در برخی مناطق، بعضی از مواد غذایی پیدا نشود که به ناچار برخی از مواد غذایی به صورت جایگزین و یا غذای تکراری تحویل می‌گردد. (خوانساری، ۱۳۸۳، ۱۱)

- جیره عملیاتی: با توجه به شرایط منطقه و آب‌وهوا و نوع عملیات، این جیره به صورت بسته‌بندی تهیه و تحویل می‌گردد، وزن تقریبی آن حدود ۱۷۵۰ گرم است که شامل ۲ عدد کنسرو، ۵۰۰ گرم نان سنگک، ۳۰ گرم قند، ۳ گرم چای، ۲۵ گرم شکلات یا آب نبات، ۴ برگ

کاغذ کلینکس، ۴ گرم نمک، یک یا چند قرص الکل جامد، قاشق و چنگال و کارد یک بار مصرف، تهیه و تحویل می‌گردد و در حدود ۳۰۰۰ کالری انرژی دارد. (همان، ۱۱)

- جیره اضطراری: این نوع جیره در شرایط خاص که امکان تحویل جیره عملیاتی نباشد قبلاً در اختیار افراد قرار داده می‌شود که حدوداً از تعداد ۸ عدد شکلات که هر کدام حدود ۵۰ گرم وزن دارد تشکیل شده است. خاطر نشان می‌سازد این جیره برای مدت ۲۴ ساعت و در شرایط اضطراری حداکثر معادل ۲ روز مصرف می‌گردد. (همان، ۱۲)

جیره غذایی در نیروی انتظامی

اعتبار جیره غذایی نیروی انتظامی، بر اساس آمار واقعی کارکنان و تحت ضابطه خاصی واگذار می‌گردد. در این راستا معاونت آماد و پشتیبانی ناجا با در نظر گرفتن آمار جیره بگیران هر یگان و رعایت ضوابط و اعمال نرم‌های مصوبه، اعتبار تخصیص یافته، (مصوب شده کمیسیون تلفیق بودجه ناجا) را تقسیم و سهم اعتبار هر یگان را مشخص نموده و خارج از آن، هیچ گونه هزینه اضافی تأمین نخواهد شد. بنابراین، چنانچه اعتبار مواد جیره غذایی مطابق با اصول، مورد استفاده قرار نگیرد، علاوه بر تخلف و عدول از دستورالعمل جیره غذایی، رده را دچار کسری و اشکال در تدارکات جیره بگیران مواجه خواهد نمود.

مأخذ جیره غذایی: برابر مصوبه ستاد کل نیروهای مسلح و دستورالعمل اجرایی بودجه قابل اجرا می‌باشد.

انواع جیره غذایی

- جیره عملیات جنگی (جیره بقا)؛
- جیره عادی؛
- جیره عملیاتی.

عوامل مؤثر در کاهش هزینه

برای کاهش هزینه‌های جیره غذایی عواملی که باعث افزایش جیره غذایی در پنج محور برآورد، تأمین، نگهداری، توزیع و طبخ می‌گردد، شناسایی شده و مورد بررسی قرار داده تا با بین از بردن آن‌ها هزینه‌ها کاهش یابد.

روش‌شناسی تحقیق

– نوع و روش تحقیق

پژوهش جاری از نوع میدانی می‌باشد.

در این تحقیق از تجربه و شناخت مسئولین آمادوپشتیبانی ناجا که در امر جیره غذایی دارای تجربه هستند یا عملاً در حال انجام آن می‌باشند استفاده می‌شود، تا با شناسایی عوامل مؤثر در کاهش هزینه‌ها، بتوان به اهداف مورد نظر دست یافت. فلذا برای نیل به این اهداف از روش آمار توصیفی و تحلیلی (پیمایشی) میدانی استفاده شده است.

– روش جمع‌آوری داده‌ها

برای جمع‌آوری داده‌ها، مشاهده مستقیم، مروری بر اسناد رسمی، استفاده از پرسش‌نامه، مصاحبه و با شیوه‌های دیگر روش‌هایی است که می‌توان برای پالایش مفاهیم و سنجش داده‌ها استفاده نمود. تقریباً نمی‌توانیم همه اعضا جمعیت مورد نظرمان را مطالعه کرده و به مشاهده یا مصاحبه همگانی پردازیم، بنابراین با تدوین پرسش‌نامه، نمونه‌ای از داده‌ها جمع‌آوری شده مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

در روش‌شناسی تحقیق از سه بخش در جمع‌آوری داده‌ها استفاده می‌شود:

بخش اول این شیوه با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای بر اساس مستندات و مدارک مرتبط انجام گرفته است. برخی از انواع اسناد و مدارک مورد استفاده در این تحقیق به روش جمع‌آوری داده‌های اینترنتی بدست آمده و برخی دیگر نیز داده‌های کتابخانه‌ای شامل کتب، مجلات، فصلنامه، آمادوپشتیبانی و مستندات برخی از کنفرانس‌ها و همایش‌ها احصا و جمع‌آوری شده است.

بخش دوم مطالعه به صورت نظر سنجی از طریق پرسشنامه‌ای به همین منظور تهیه و تنظیم شده بود انجام گرفت. بر مبنای فرضیات تحقیق برای هر فرض پنج سؤال مطرح شده است که جمعاً ۲۵ سؤال را شامل می‌شود، پنج سؤال اول در مورد هزینه برآورد جیره غذایی، پنج سؤال دوم در مورد هزینه تأمین و خرید جیره غذایی، پنج سؤال سوم در مورد هزینه نگهداری جیره غذایی، پنج سؤال چهارم در مورد هزینه طبخ جیره غذایی، پنج سؤال آخر در مورد هزینه توزیع جیره غذایی مطرح شده است. سؤالات جمعیت شناختی در پرسش‌نامه مطرح گردیده است که شغل سازمانی، میزان تحصیلات، سابقه و محل کار از جمله سؤالات ارائه شده می‌باشد.

- ابزار جمع‌آوری اطلاعات

در این پژوهش، روش جمع‌آوری اطلاعات و داده‌ها با استفاده از ابزار پرسش‌نامه بوده است با توجه به اینکه در رابطه با موضوع تحقیق پرسش‌نامه استاندارد وجود نداشت محقق پرسش‌نامه‌ای را طراحی نموده که در ادامه نحوه تدوین و تهیه آن تشریح می‌شود.

تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها

بعد از مشخص نمودن جامعه آماری (جامع آماری عبارت است از تعدادی از عناصر مطلوب مورد نظر که حداقل دارای یک صفت مشخصه باشند) و با هماهنگی‌های به عمل آمده با فرماندهی‌های نیروی انتظامی و معاونت‌های آماد و پشتیبانی ناجا نسبت به توزیع پرسش‌نامه و تشریح نحوه تکمیل آن بین مسئولین، معاونین، فرماندهان و سایر کارکنان پایور اقدام و عیناً جمع‌آوری شد.

حجم نمونه پژوهش حاضر، با سطح اطمینان ۹۵ درصد و خطای درصد با نمونه ۲۰۰ برآورد و این تعداد پرسش‌نامه تهیه گردید، پس از توزیع پرسش‌نامه ۱۷۱ پرسش‌نامه جمع‌آوری گردید که ۱۵۳ پرسش‌نامه به طور صحیح تکمیل گردیده بود و ۱۸ پرسش‌نامه دارای اعتبار نبودند، سپس داده‌ها استخراج گردید. در این فصل به توصیف و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار محاسبات آماری پرداخته شده است.

در پژوهش حاضر که به بررسی عوامل کاهش هزینه‌های جیره غذایی در نیروی انتظامی پرداخته شده است، توصیف داده‌های پژوهش با محاسبه فراوانی، در صد فراوانی و میانگین داده‌ها و ترسیم نمودار، اولویت‌بندی عوامل اصلی با استفاده از ضریب چوپوروف انجام گردیده که در ادامه ارائه می‌شود.

بررسی فرضیه اول پژوهش

فرضیه اول به صورت زیر بیان شده است:

(بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب برای برآورد هزینه‌های مصروف جیره غذایی تفاوت معنی دار وجود دارد).

جدول شماره یک: تحلیل فرضیه اول

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	آماره t	میانگین	تعداد	
.000	152	-19/807	3/1281	153	وضعیت موجود
.000	152		4/0562	153	وضعیت مطلوب

از آنجا که سطح معنی‌دار به دست آمده از حدود خطای $\alpha = .5$ کوچک‌تر است لذا تفاوت معنی‌دار با مقدار متوسط محرز است و با توجه به منفی بودن آماره t وضع موجود با ۹۵ درصد اطمینان از وضع مطلوب در شرایط پایین‌تری قرار دارد. بنابراین فرضیه مورد پژوهش با ۹۵ درصد اطمینان تأیید می‌شود.

بررسی فرضیه دوم پژوهش

فرضیه دوم به صورت زیر بیان شده است:

(بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب برای هزینه‌های مصروف تأمین مواد غذایی تفاوت معنی دار وجود دارد).

جدول شماره دو: تحلیل فرضیه دوم

سطح معنی داری	درجه آزادی	آماره t	میانگین	تعداد	
.000	152	-17/459	3/0680	153	وضعیت موجود
.000	152		4/1699	153	وضعیت مطلوب

از آنجا که سطح معنی دار به دست آمده از حدود خطای $\alpha = .5$ کوچکتر است لذا تفاوت معنی دار با مقدار متوسط محرز است و با توجه به منفی بودن آماره t وضع موجود با ۹۵ درصد اطمینان از وضع مطلوب در شرایط پایین تری قرار دارد. بنابراین فرضیه مورد پژوهش با ۹۵ درصد اطمینان تأیید می شود.

بررسی فرضیه سوم پژوهش

فرضیه سوم به صورت زیر بیان شده است:

(بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب هزینه‌های مصروف برای نگهداری مواد غذایی تفاوت معنی دار وجود دارد).

جدول شماره سه: تحلیل فرضیه سوم

سطح معنی داری	درجه آزادی	آماره t	میانگین	تعداد	
.000	152	-14/681	3/1059	153	وضعیت موجود
.000	152		4/0497	153	وضعیت مطلوب

از آنجا که سطح معنی دار به دست آمده از حدود خطای $\alpha = .5$ کوچکتر است لذا تفاوت معنی دار با مقدار متوسط محرز است و با توجه به منفی بودن آماره t وضع موجود با ۹۵ درصد اطمینان از وضع مطلوب در شرایط پایین تری قرار دارد. بنابراین فرضیه مورد پژوهش با ۹۵ درصد اطمینان تأیید می شود.

بررسی فرضیه چهارم پژوهش

فرضیه چهارم به صورت زیر بیان شده است:

(بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب برای هزینه‌های مصروف برای طبخ جیره غذایی تفاوت معنی‌دار وجود دارد).

جدول شماره چهار: تحلیل فرضیه چهارم

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	آماره t	میانگین	تعداد	
.000	152	-24/541	2/7686	153	وضعیت موجود
.000	152		4/268	153	وضعیت مطلوب

از آنجا که سطح معنی‌دار به دست آمده از حدود خطای $\alpha = .5$ کوچک‌تر است لذا تفاوت معنی‌دار با مقدار متوسط محرز است و با توجه به منفی بودن آماره t وضع موجود با ۹۵ درصد اطمینان از وضع مطلوب در شرایط پایین‌تری قرار دارد. بنابراین فرضیه مورد پژوهش با ۹۵ درصد اطمینان تأیید می‌شود.

بررسی فرضیه پنجم پژوهش

فرضیه پنجم به صورت زیر بیان شده است:

(بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب برای هزینه‌های مصروف برای توزیع جیره غذایی تفاوت معنی‌دار وجود دارد).

جدول شماره پنج: تحلیل فرضیه پنجم

سطح معناداری	درجه آزادی	آماره t	میانگین	تعداد	
.000	152	-18/363	3/0170	153	وضعیت موجود
.000	152		4/1359	153	وضعیت مطلوب

از آنجا که سطح معنادار به دست آمده از حدود خطای $\alpha = 0.05$ کوچکتر است لذا تفاوت معنا دار با مقدار متوسط محرز است و با توجه به منفی بودن آماره t وضع موجود با ۹۵ درصد اطمینان از وضع مطلوب در شرایط پایینتری قرار دارد. بنابراین فرضیه مورد پژوهش با ۹۵ درصد اطمینان تأیید می‌شود.

جدول شماره شش: جدول اولویت‌بندی هزینه‌های مؤثر در جیره غذایی در وضعیت مطلوب

اولویت	عوامل مؤثر هزینه	ضریب چوپوروف
۱	خرید	0/830
۲	برآورد	0/743
۳	طبخ	0/708
۴	توزیع	0/643
۵	نگهداری	0/573

همان‌طور که در جدول فوق نشان داده شده است عوامل مؤثر در هزینه‌های جیره غذایی در وضعیت مطلوب در درجه اول هزینه‌های خرید، در درجه دوم هزینه‌های برآورد، در درجه سوم هزینه‌های طبخ، در درجه چهارم هزینه‌های توزیع و در مرحله آخر هزینه‌های نگهداری می‌باشد.

پیشنهادها

- پیشنهادهای کاربردی مبتنی بر فرضیه‌ها

الف) برآورد

۱. ایجاد سامانه اطلاعاتی آمار جیره بگیران برای کنترل دقیق تعداد افراد جیره بگیر؛
۲. برآورد به موقع جیره بگیران تا بر اساس آن خرید و طبخ صورت پذیرد.

ب) خرید و تأمین

۱. توجه به تاریخ مصرف اقلام و خرید به اندازه کافی جهت جلوگیری از گذشت تاریخ مصرف در انبارها و فاسد شدن آن‌ها؛

۲. خرید محصولات با کیفیت برای جلوگیری از هدر رفتن جیره غذایی؛
۳. انجام مناقصه برای خرید محصولات غذایی باعث رقابت بین تولیدکنندگان و فروشندگان می‌گردد و در نتیجه با قیمت مناسب‌تری می‌توان خرید را انجام داد؛
۴. خرید اقلام مورد نیاز بدون واسطه و از منابع تأمین مستقیم برای کاهش قیمت خرید.

نگهداری

- استفاده از تجارب سازمان‌هایی که در زمینه نگهداری مواد غذایی فعالیت می‌کنند به منظور ارتقا مهارت انبارداران در زمینه نگهداری محصولات غذایی.
- استفاده از سیستم‌های جدید انبارداری و کنترل مواد مانند *RFID* برای نگهداری محصولات غذایی.

توزیع

- استفاده از وسایل حمل‌ونقل مخصوص حمل غذا برای جلوگیری از هدر رفتن جیره غذایی.

طبخ

- طبخ و تهیه غذا با توجه به شرایط جغرافیایی و فرهنگی تهیه گردد. زیرا در هر منطقه با توجه به شرایط اقلیمی کیفیت و قیمت مواد غذایی متفاوت می‌باشد.
- حجم طبخ مواد غذایی بر اساس آمار روزانه باشد نه بر اساس آمار هفتگی یا ماهانه.

منابع

۱. آرجان جی وان. ۱۳۸۲، خرید و مدیریت زنجیره تأمین، چاپ اول ترجمه رفیعی و نصر ۲ زادانی. تهران، انتشارات ارکان.
 ۲. اشتدلر، هارتموت، کیلگر و کریستوف. ۱۳۸۵، مدیریت زنجیره تأمین. چاپ اول. ترجمه عسگری و زنجیرانی فراهانی. تهران. انتشارات دانشگاه صنعتی امیر کبیر (پلی تکنیک تهران).
 ۳. امیدی، پرویز. ۱۳۸۷، بررسی مشکلات سیستم تأمین جیره استحقاقی پایوران ناجا و ارائه راهکارهای بهینه.
 ۴. امیری، فریبرز. ۱۳۸۷، بررسی مسائل و مشکلات توزیع جیره استحقاقی پایوران ناجا و ارائه راهکارهای بهینه.
 ۵. بابایی، حسین. ۱۳۸۷، بررسی شیوه‌های تهیه و طبخ غذا در ناجا و ارائه الگوی بهینه (مطالعه موردی تهران بزرگ).
 ۷. شوقی، محمود. ۱۳۸۵، پشتیبانی آمادی در عملیات ناجا، انتشارات دانشگاه علوم انتظامی.
 ۸. قلی پور، اسماعیل. ۱۳۸۶، مدیریت و انبارداری. انتشارات یادواره کتاب.
 ۹. نصرت پناه سیاوش. ۱۳۸۴، مدیریت و فرماندهی لجستیک، تهران. انتشارات جام جهان نما.
 ۱۰. مجله تدبیر، آبان ۸۰.
 ۱۱. امیر غفوری، حبیب‌الله، ۱۳۸۲، طراحی مدل ریاضی زنجیره عرضه صنایع لاستیک‌سازی ایران (مورد: مجتمع صنایع لاستیک یزد)، پایان نامه (کارشناسی ارشد)، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی.
 ۱۲. دیبایی، نادر. ۱۳۸۳، مدیریت خرید و اصول انبارداری، نشر ترمه.
 ۱۳. انواری رستمی، علی اصغر، ۱۳۸۰، سیستم‌های خرید و انبارداری، چاپ دهم، انتشارات طراحان نش.
 ۱۴. نصرآزادانی، بهروز، ۱۳۸۲، مدیریت زنجیره خرید و تأمین، انتشارات ارکان.
۱۵. A.A.M. Leenders, Mark and Wierenge, Berend. (۲۰۰۸). *The effect of the marketing-R&D interface on new product performance: The critical role of resources and scope*, Intern. J. Research in Marketing ۲۵، ۵۶-۶۸.

۱۶. Keysuk Kim, Stephen.(۲۰۰۷). *Relational behaviors in marketing channel relationships: transaction cost implications*, *Journal of Business and Reseaech* ۶۰, ۱۱۲۵-۱۱۳۴.
۱۷. Vakratsas, Demetrios.(۲۰۰۸). *The effects of advertising, prices and distribution on market share volatility*, *European Journal of Operational Research* ۱۸۷, ۲۸۳-۲۹۳.
۱۸. M. Arns, M. Fischer, P. Kemper, C. Tepper, "Supply Chain Modelling and Its Analytical Evaluation", *The Journal of the Operational Research Society*, Vol. ۵۳, No. ۸, (Aug., ۲۰۰۲), pp. ۸۸۵- ۸۹۴.
۱۹. Yeung, "Strategic supply management, quality initiatives, and organizational performance", *Journal of Operations Management*, Vol. ۲۶ (۲۰۰۸), pp. ۴۹۰-۵۰۲
۲۰. H. Ketikidis, S.C.L. Koh, N. Dimitriadis, A. Gunasekaran, M. Kehajova, "The use of information systems for logistics and supply chain management in South East Europe: Current status and future direction", *Journal of Omega*, Vol. ۳۶ (۲۰۰۸), pp. ۵۹۲ - ۵۹۹.
۲۱. L. Koh, S.M. Saad, S.Arunachalam, "Competing in the ۲۱st century supply chain through supply chain management and enterprise resource planning integration", *International Journal of Physical Distribution and Logistics Management* ۳۰۰۶, in press.
۲۲. K. Ch. Tan, "A framework of supply chain management literature", *European Journal of Purchasing & Supply Management*, Vol. ۷ (۲۰۰۱), pp. ۳۹-۴۸.
۲۳. R. Bhagwat, M. K. Sharma, "Performance measurement of supply chain management: A balanced scorecard approach", *Computers & Industrial Engineering*, Vol. ۵۳ (۲۰۰۷), pp. ۴۳-۶۲.
۲۴. S. Croom, P. Romano, M. Giannakis, "Supply chain management: an analytical framework for critical literature review", *European Journal of Purchasing & Supply Management*, Vol. ۶ (۲۰۰۰), pp. ۶۷-۸۳.
۲۵. Olivier Abo, "Capacity Building Workshop on Trade Facilitation Implementation: Tools, Techniques & Methodologies :Supply Chain Efficiency & Trade Facilitation" *Geneva, October ۱۸th, ۲۰۰۴.*

